

[Holstein.]

ting, som begrunder en Ophævelse af Landstinget? Nej, det var der ikke. Det var der heller ikke i 1920—24 under det første Venstreministerium efter Krigen. Det var der heller ikke under det andet Venstreministerium i 1926—29. Men saa under det første socialdemokratiske Ministerium da, fra April 1924 til Efteraaret 1926? Var der da noget, forelaa der da nogen Akt fra Landstingets Side, som gjorde et Krav om Landstingets Afskaffelse vel begrundet?

Sprængningen i Efteraaret 1926, som medførte, at den højtærede Regering udskrev Folketingsvalg, skyldtes jo det radikale Partis Modstand under det daværende ærede Medlem Ove Rodes Førerskab mod Lovforslaget om Støtte til dansk Erhvervs- og de finansielle Bestemmelser i dette Lovforslag. Sprængningen kom den Gang paa Regeringens Kapitallovsforslag efter Parikronens Gennemførelse, og den kom i Folketinget, hidført af det radikale hittidige Støtteparti. I den Periode tror jeg derfor heller ikke den højtærede Statsminister med Føje kan bebrejde Landstinget, at det ikke har fungeret fuldt ud forfatningsmæssigt og i Overensstemmelse med 1915-Forfatningens Forudsætninger.

Men saa i Perioden 1929—34? Hvad er det dér, den højtærede Statsminister anker saa stærkt over? Ja, her kommer jo den Periode, hvor det gælder om at paavise, at Landstinget har handlet i Strid med de forfatningsmæssige Forudsætninger ved dets Tilblivelse i 1915, og hvad siger den højtærede Statsminister da, naar han rigtig tænker sig om og som Aktor mod Landstinget skal anføre alt, hvad han kan anføre af ubehageligt mod dette andet Ting? Han finder et eneste Eksempel frem fra hele denne Periode paa, at Landstinget har baaret sig forfatningsstridigt ad forudsætningsmæssigt set, nemlig følgende — med den højtærede Formands Tilladelse:

„Den Optræden, som Landstinget har vist i Sommer under Behandlingen af det store og vigtige Forslag om Landbrugets Gældsforhold, og den Omstændighed, at ikke alene blev Folketingsvedtagelsen forkastet, men der tilvejebragtes overhovedet ikke et Landstingsflertal paa noget andet Grundlag, dette har naturligvis kaldt paa den opsparede Uvilje og gjort det naturligt nu at optage Forfatningssagen til Behandling i Rigsdagen,“ det vil sige foreslaa Landstinget afskaffet.

Og videre hedder det, men der nævnes ganske vist ikke Eksempler:

„Landstinget har gentagne Gange

overskredet, hvad man maatte anse for dets Kompetence i Henhold til de Forudsætninger, der var raadende, da Grundloven blev vedtaget, hvor man bl. a. gik ud fra, at et Landstingsflertal, der maatte være i Modsætning til Folketingsflertallet, ikke vilde rejse Strid om principielle politiske Spørgsmaal, saaledes som det desuagtet er sket i stor Udstrækning.“

Der anføres Æltsaa et eneste Eksempel paa, at Landstinget har rejst Strid om et stort principielt Spørgsmaal, nemlig Gælds-saneringsspørgsmaalet fra i Sommer, som jeg straks skal komme tilbage til med et Par Bemærkninger.

Jeg vilde mene, at hvis man maa anerkende, at Landstinget har absolut Veto efter Forfatningen og ogsaa har det efter Forfatningens Forudsætninger, saa er Landstinget ogsaa berettiget til at gaa imod Folketinget, og netop, fordi det valgretsmæssigt hviler paa ganske tilsvarende Grundlag som Folketinget, i politiske Spørgsmaal af principiel Betydning. Man vil dog vel ikke hævde den Forfatningsteori, at det kun er over for fuldkommen politisk ligegyldige Lovforslag, Landstinget efter Forfatningen og dens Forudsætninger har absolut Veto, men ikke i Lovgivningsanliggender af principiel politisk Betydning. Hvis man vilde hylde den Opfattelse, vil jeg indrømme, at saa var der ikke megen Mening i at have et prøvende, og overvejende Ting ved Siden af Folketinget. Men det er jo i og for sig ikke dette, at der findes et saadant, den højtærede Statsminister anker over, men det er dette, at det har brudt Forudsætningerne for sin Funktion.

Men hvad Mening vilde der være i, at Landstinget ikke maatte forkaste Lovforslag af principiel politisk Betydning? Hvad Mening vilde der saa være i at have et Landsting, bygget ikke som efter 1866-Grundloven paa privilegeret Valgret, men paa ensartet Valgret med Folketinget? Saa vilde det jo være en fuldkommen meningsløs Institution, og saa vilde Bestemelsen om, at det skal være prøvende, overvejende, regulerende, have tabt enhver politisk, parlamentarisk Interesse. Og kunde det maaske blot have en vis administrativ Interesse, saa vilde Landstinget jo i Virkeligheden blive noget i Retning af dette vidunderlige Revisionsudvalg, som den højtærede Statsminister foreslaar, men heller ikke noget som helst andet.

Dette Revisionsudvalg maa jeg maaske i denne Forbindelse have Lov til at gøre en Bemærkning om. Det foreslaas jo oprettet